



## ТИЛГА ЭЪТИБОР — ЭЛГА ЭЪТИБОР

**Б.Т.Даминов**  
**ТошПТИ ректори,**  
**Халқ депутатлари**  
**Тошкент шаҳар кенгаши**  
**депутати**

Ўзбек тили — қадим тарихга эга, у Марказий Осиёда катта бир даврини қамраб олган, бугунги кунда бу тил — эллик миллион, балки кўпроқ одамларнинг она тилидир. Адабий тил асрлар давомида сайқалланган, фонетик, грамматик жиҳатдан меъёрлаштирилган, шу миллат вакиллариининг барчасига тушунарли бўлган тилдир. Кўшни давлатлардаги ўзбеклар асосан ўз шева ва лаҳжаларида сўзлашадилар. Адабий тилнинг улардаги ривожига эса кўп жиҳатдан бизга боғлиқ. Шу боисдан адабий тилимиз давлат мақомида ҳамда қонун ҳимоясида ва бу тилни асраб-авайлаш, тоза сақлаш, чет тиллар таъсирини бир меъёрга келтириш зарурияти бизнинг, кўпроқ ёшларнинг зиммасида.

Тил — шунчаки гапириш ёки ёзиш эмас, тил — одамнинг зийнати, дил ойнаси, маданияти. Одам олган жами таълим-тарбияларнинг ҳосиласи. Атайлаб шевада ёзиш, кинофильмда актёрларнинг шевада сўзлашишлари ёки телевидение орқали турли маҳаллий ватанпарварликни кўрсатиш, бу билан маънавий чекланганимизни, маънан қашшоқлигимизни кўз-кўз қилган бўламиз. Адабий тилни бузиб қўллаганлик учун қонунчиликда алоҳида жавобгарлик белгиланмаган, аммо ҳар бир миллат вакили ўз она тилининг софлиги учун жавобгардир.

Халқнинг Ватани, давлати каби яна бир буюк, эҳтимолки, бирламчи бойлиги бор. Бу — унинг тили. Айнан тил одамлар гуруҳини бир

миллат сифатида бириктиради, яъни халқни — халқ, миллатни — миллат қилади. 1989 йил 21 октябрь — «Давлат тили ҳақида»ги қонун қабул қилиниб, ўзбек тилига Давлат тили мақоми берилди. Халқимизнинг муқаддас қадриятларидан бири бўлган она тилимиз ўзининг қонуний мақоми ва ҳимоясига эга бўлди. Она тилимиз миллий ўзлигимиздир. Ўзбекистон Республикаси Конституциясида Давлат тилининг мақоми ҳуқуқий жиҳатдан мустақамлаб қўйилган. Шу тарихида ўзбек тили мустақил давлатимизнинг ўз Байроғи, Герби, Мадҳияси қаторида турадиган, қонун йўли билан ҳимоя қилинадиган муқаддас давлат рамзига айланди. Ватанимиз мустақиллигининг маънавий асосларини мустақамлаш, халқимиз, аввало, ёш авлодни миллий қадриятларимизга муҳаббат ва садоқат руҳида тарбиялашда ўзбек тилининг аҳамияти тобора ортиб бораётган. Тошкент шаҳридаги муҳташам Халқаро конгресс марказида 21 октябрь куни ўзбек тилига Давлат тили мақоми берилганининг 30 йиллигига бағишланган тантанали маросим бўлиб ўтгани ҳам она тилимизга бўлган юксак эътирофни ифодалайди.

«Ўзбек тили халқимиз учун миллий ўзлигимиз ва мустақил давлатчилик тимсоли, — бебаҳо маънавий бойлик, буюк қадриятдир», деди — Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев. Дарҳақиқат, юртбошимиз таъкидлаганларидек, миллий ўзлигимиз ҳисобланган она тилимиз, тарқоқ қавмларнинг бошини бир бутун миллат қилган, маънавий тийнатишимизни яратиб берган, ўзбек тилининг обрўси давлатимизнинг ҳимоясидадир. Шу ҳусусида сўз борар экан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбек тилининг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавқеини тубдан ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармонлари бунинг яққол далилидир.

«Ўзбекистон тараққиётининг бугунги янги босқичи — миллий юксалиш даври талабларидан келиб чиқиб, она тилимизнинг жамиятдаги ўрни ва нуфузини ошириш бўйича кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, сўнгги йилларда Алишер Навоий номидаги Тошкент Давлат ўзбек тили ва адабиёти университетининг ташкил этилгани она тилимизнинг тарихий илдишларини чуқур ўрганиш, уни илмий асосда ҳар томонлама ривожлантириш ва қўлланиш доирасини кенгайтириш, филолог кадрлар тайёрлаш борасидаги ишларни янги поғонага кўтарди», — дея фармонда қайд этилиши замирида ҳам она тилимизни миллий тил сифатида кўтариш ғояси ётади. Чунки тил тараққиётида филологларнинг аҳамияти катта.

Жаҳон тажрибаси ва миллий руҳдаги ўзбек тилини ривожлантириш борасида — «Ўзбек тили тараққиёти ва халқаро ҳамкорлик масалалари» мавзусида халқаро илмий-амалий конференция ҳамда «Ўзбек тилшунослигининг долзарб масалалари» мавзусида республика конференцияси ўтказилиши белгиланди. Мамлакатимизнинг хориждаги элчихоналари ва дипломатик ваколатхоналарида ўзбек тилига бағишланган байрам тадбирларини ўтказиш ва «Ўзбек тилининг дўстлари» клубларини ташкил қилиш — она тилимизга бўлган эътиборнинг ёрқин намунаси.

«Тил — миллат кўзгуси», деган минг йиллик ҳикматда халқимизнинг она тилига бўлган эҳтироми мужассам. Сўз мулкининг султони Ҳазрати Алишер Навоий беш аср муқаддам бир байти билан тилнинг моҳиятини ёритган эди: «Инсонни сўз айлади жудо хайвондин, Билки гуҳари шарифроқ йўқдир андин». Зеро, сўз — тилнинг бир бўлагидир.

## ҲАР БИР ОВОЗ – ҲАЛ ҚИЛУВЧИ КУЧ



Яқинлашиб келаётган сайлов ҳар биримизда Ватан равнақига дахлдорлик ҳиссини уйғотади. Ҳар битта берилган овоз ҳал қилувчи кучга эга. Зеро, ҳар бир фуқаро – келажакка бирдек масъулдир.

Сайлов – нима ва унинг вазифалари нимадан иборат?

Сайлов – бу фуқароларнинг сайлов кампаниясида иштирок этиш йўли билан сайлаш ва сайланиш ҳуқуқини амалга ошириш шаклидир.

Сайлов – бу фуқароларнинг жамият ва давлат ишларида бевосита ва ўз вакиллари орқали иштирок этиш ҳуқуқи.

Демократик сайловларнинг асосий принциплари – умумий, тенг, тўғридан тўғри, яширин овоз бериш.

Сайловлар ягона Сайлов кодекси билан тартибга солинади.

Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари давлат ҳокимияти вакиллик органларига сайлаш ва сайланиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ҳар бир сайловчи бир овозга эга. Овоз бериш ҳуқуқи, ўз хоҳиш-иродасини билдириш тенглиги ва эркинлиги қонун билан кафолатланади.

Фуқаролар ҳужжат шаклига келтирилмаганлигини таъкидлаб, халқаро норма ва стандартларга жавоб берадиган Ўзбекистон Республикасининг Сайлов кодексини ишлаб чиқиш ва қабул қилиш вазифаси қўйилган эди. Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 22 декабрда Олий Мажлисга тақдим этган Мурожаатномасида, мамлакатимиз сиёсий ҳаётида муҳим аҳамиятга эга бўлган сайлов қонунчилиги бир қатор қонун ва қонуности ҳужжатларидан иборат бўлса-да, афсуски, ҳанузгача яхлит бир ҳужжат шаклига келтирилмаганлигини таъкидлаб, халқаро норма ва стандартларга жавоб берадиган Ўзбекистон Республикасининг Сайлов кодексини ишлаб чиқиш ва қабул қилиш вазифаси белгиланганди.

### КИМЛАР САЙЛАНИШ ҲУҚУҚИГА ЭГА?

– Қонунчилик палатасига сайланиш ҳуқуқига сайлов куни йигирма беш ёшга тўлган ҳамда камида беш йил Ўзбекистон Республикаси ҳудудида муқим яшаётган фуқаролар;

– Сайлов куни йигирма бир ёшга тўлган ҳамда камида беш йил Ўзбекистон Республикаси ҳудудида муқим яшаётган фуқаролар маҳаллий Кенгашлар депутатлигига сайланиш ҳуқуқига эга.

### КИМЛАР САЙЛАНИШИ МУМКИН ЭМАС?

– Суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган фуқаролар, шунингдек, суд ҳукми билан озодликдан маҳрум этиш жойларида сақланаётган шахслар;

– Содир этилган оғир ёки ўта оғир жинояти учун судланганлик ҳолати тугалланмаган ёхуд судланганлиги олиб ташланмаган фуқаролар;

– Сайлов кунига қадар сўнгги беш йил мобайнида Ўзбекистон Республикаси ҳудудида муқим яшамаган фуқаролар.

Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг ҳарбий хизматчилари, Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизматининг, Миллий гвардиясининг, Ички ишлар вазирлигининг, Давлат божхона қўмитасининг, бошқа ҳарбийлаштирилган бўлинмаларининг ходимлари ва диний ташкилотлар ҳамда бирлашмаларнинг профессионал хизматчилари; Судьялар, прокуратура органларининг ва ижро этувчи ҳокимият органларининг мансабдор шахслари (бундан вилоят, туман ва шаҳар ҳокимлари мустасно) депутат этиб сайланган тақдирда, эгаллаб турган лавозимидан бўшаш тўғрисида ариза бериш шарти билан маҳаллий кенгашлар депутатлигига номзод этиб рўйхатга олинади.

Шу ўринда таъкидлаш жоизки, «Таълим муассасаларида сайлов қонунчилиги тарғиботи ойлиги» ташкил қилинган. Жумладан, 12 ноябрь куни Олий таълим муассасамизда ҳам талабаларни сайлов тартиби билан таништириш ишлари олиб борилди. Тошкент Давлат Юридик университети ассистенти Ж. Махмудов ҳуқуқий омиллар асосида сайлов тартиби ва тарғиботи тўғрисида талабаларга маълумот бериб ўтди.

Бугун – дахлимиз бўлган лаҳзадир! Сайлов эса келажакка ташланган қадамнинг биттаси. Зеро, ҳар биримиз ўз овозимиз билан келажакимизга қадам ташлаймиз!

**М. Ахмедова**  
**ТашПТИ Ёшлар билан ишлаш бўйича**  
**проректори**



# ОНА ВА БОЛА СОҒЛИҒИНИ САҚЛАШ – АСОСИЙ МАҚСАДИМИЗ

Соғлом она ва бола – келажагимизнинг мустақкам пойдеворидир. Негаки, ҳам маънан, ҳам жисмонан соғлом авлодгина эртанги куннинг эгаси бўла олади. Хусусан, жорий йилнинг 9 ноябрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг «Репродуктив ёшдаги аёллар, ҳомиладорлар ва болаларга кўрсатиладиган тиббий ёрдам сифатини ошириш ва кўламини янада кенгайтириш тўғрисида»ги қарорининг қабул қилингани соҳага қаратилган юксак эътибордир.

Бундан ташқари, пойтахтимизда мамлакатимиз педиатрларининг VIII съезди ўз ишини бошлади. Унда Россия, АҚШ, Германия, Италия, Литва, Туркия, Болгария, Қирғизистон, Тожикистон ва бошқа хорижий мамлакатлардан 60 дан ортиқ таниқли олимлар, етакчи мутахассис ва шифокорлар иштирок этмоқда. Тадбирда Соғлиқни сақлаш вазири Алишер Шодмонов сўзга чиқиб, бугунги куннинг она ва бола соғлиғини сақлаш борасидаги ютуқ ва камчиликлар тўғрисида тўхталиб ўтди.

Таъкидланганидек, болаларга педиатрия соҳасида ихтисослаштирилган тиббий хизмат кўрсатиш учун юртимизда Республика Ихтисослаштирилган педиатрия илмий-амалий тиббиёт маркази билан бир қаторда Перинатал, Скрининг, Аҳоли репродуктив саломатлик марказлари ва унинг куйи тизимлари ҳам ташкил этилди. Сўнгги уч йилда ушбу тизимда рўй берган ўзгаришлардан бири шуки, эндиликда қишлоқ оилавий поликлиникаларида умумий амалиёт шифокорлари қаторида педиатр, терапевт, гинеколог, стоматолог ва УТТ шифокори каби тор мутахассислар тиббий хизмат кўрсатмоқда.

Ҳозирги кунда болаларда учрайдиган хирургик касалликлар, жумладан, кардиохирургия, оториноларингология, нейрохирургия ва бошқа соҳаларда туғма ва орттирилган касалликларда реконструктив-тиқловчи ва эндоваскуляр операциялар муваффақиятли ўтказилмоқда. Ушбу йўналишда тиббиёт кадрлари-



ни тайёрлаш ва мутахассисларнинг малакасини оширишга ҳам катта эътибор қаратилмоқда. Охирги икки ярим йил ичида 150 дан ортиқ мутахассис Россия, АҚШ, Германия, Италия, Япония, Австрия, Жанубий Корея, Хитой, Болгария, Словакия, Чехия, Туркия, Белорусь, Украина сингари хорижий мамлакатларнинг етакчи университет ва клиникаларида малака ошириб келишмоқда. Тиббиёт тизимида амалга оширилган бундай муҳим ислохотлар натижасида гўдақлар, неонатал ва болалар ўлими кескин камайиши кузатилди. Сўнгги уч йил ичида гўдақлар ўлими 11,4 промиллидан 9,9 промиллига камайди.

Съезд ишида 2019-2025 йилларда Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш тизимини ривожлантириш Концепциясига кўра ҳудудлар миқёсида муаммолар муҳокама қилиниб, камчиликларни бартараф этиш бўйича тадбирлар режасига ва ҳудудларда болаларга кўрсатилаётган тиббий ёрдам сифатини ошириш ҳамда республикада педиатрия хизматини ривожлантиришнинг асосий тенденциялари, истикболлари ва уларга эришиш йўллари белгилашга, янги ишлаб чиқилган инновацион технологиялар ҳамда уларни амалиётга кенг татбиқ этишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ушбу Концепциянинг 2019-2021 йилларда амалга оширилиши доирасида соғлом бола туғилиши, болалар соғлиғининг шаклланиши, орфан ва бошқа ирсий-генетик касаллиги бўлган болаларга тиббий-ижтимоий ёрдам кўрсатиш бўйича бугунги кунда жуда муҳим бўлган бир нечта меъерий-ҳуқуқий ҳужжатлар, яъни «Фуқароларнинг репродуктив саломатлигини сақлаш тўғрисида»ги қонун ва «Кам учрайдиган (орфан) ва бошқа ирсий-генетик касалликларига чалинган болаларга тиббий ва ижтимоий ёрдам кўрсатишни янада яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорлари қабул қилинди. Кун кеча «Она сути билан озиқлантиришни қўллаб-қувватлаш ҳамда гўдақлар ва кичик ёшдаги болалар озиқ-овқат маҳсулотларига доир талаблар тўғрисида»ги қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

Республикада бўлиб ўтаётган она ва бола соғлиғини сақлаш тўғрисидаги тадбир доирасида болаларга тиббий ёрдам кўрсатиш, хусусан, касалликлар профилактикаси, ташхислаш ва замонавий даволаш усуллари амалиётга кенг қўллаш бўйича ўзаро мулоқотлар бўлиб ўтмоқда. Зеро, бугунги кун ёшлари эртамиз эгаларидир.

*Х. Абидов*

*ТошПТИ Матбуот котиби*

## ЯША, ЎЗБЕК ЎҒЛОНИ!

Асрлар оша яшаб келаётган: «Бир йигитга етмиш хунар оз» – накли нафақат бугун, балки эртанги кунимиз учун ҳам дахлдорлик ҳиссини уйғотади. Чунки хунар – билим орқасидан эгалланади, билим эса изланишларнинг, тинимсиз меҳнатнинг мевасидир.

Барчамизни қувонтирган янгилик – «Заковат» интеллектуал ўйини Республика чемпионатида ТошПТИ талабалари «Талабалар кубоги»ни қўлга киритгани эди. Куни кеча Тошкент Педиатрия тиббиёт институти жамоаси Италиянинг Турин шаҳрида 1 ҳафталик ўқув семинарида иштирок этиб қайтишди. Жамоа сардори Абдуғани Иноятов билан суҳбатлашдик.

- Абдуғани ака, аввало ғалаба муборак бўлсин. Турин шаҳри ҳақидаги таассуротларингизни бизга ҳам илинсангиз.

- Раҳмат. Турин бир томони Алп тоғлари билан ўралган гўзал шаҳар, табиати ажойиб. Биз истиқомат қилган жойнинг ёнида дунёдаги бошқа дарёлардан қисқа номланиши билан ажралиб турадиган – По дарёси оқиб ўтарди. Ушбу манзарада шоир бўлиб қолгинг келади киши. Айниқса, Италия аҳолиси ниҳоятда хушмуомала экан, табассум билан саломлашиб ўтарди бизга (ҳаяжон билан). Яна бу шаҳар музейлари билан ҳам машҳур экан. Менда катта таассурот қолдирган музей – «Миср музейи» бўлди. Бу музей экспонатлари

кўплиги бўйича Миср давлатининг ўзидаги музейдан кейинги иккинчи ўринда турар экан. Таркиб йигитлардан иборат бўлгани сабабли табиийки футбол четда қолмайди. Кристиано Роналдо тўп сурадиган Турин шаҳридаги «Ювентус» футбол клубини, уй стадионини ва музейини кўриш насиб қилди.

- Ўйин жараёнида жамоага қайси савол маъқул бўлди?

- Рус rassоми Иля Репиннинг «Волгадаги бурлақлар» сурати билан боғлиқ савол ажойиб бўлди: «Украинадаги ўсмирлар ўртасида ўтказилган спорт мусобақасига ушбу сурат белги қилиб олинган. Дикқат савол: ўсмирлар ўртасида қандай спорт тури бўйича мусобақа уюштирилган эди?». Сўнгги дақиқалардаги қароримиз, яъни 11 киши иштирок этадиган спорт – футбол жавоби бизнинг жамоамизга ғалаба келтирди (кулиб). Қолган жамоалардаги деярли 20 та жавобда арқон тортиш жавоби бор эди. Барча ОАВларда ҳам жамоамизга ушбу савол ғалаба келтиргани ҳақида ёзилди.

- Ўйин давомида сизнинг соҳангизга оид саволлар ҳам берилдими?

- Аниқ тиббиётга доир саволлар бўлмади-ку, яқинроқ савол бўлди: Бобур заҳарланганлигини аниқлаш учун нефритдан ясалган идишда ичимлик ичгани, туриб қолган чой «заҳар»га айлангани ҳақидаги саволни мисол тариқасида келтириш мумкин.

- Барча мухлисларингизни қизиқтирган савол, келажакда ҳам сизнинг жамоангиз ўз фаолиятини юритадими?

- Келажакда Тошкент Педиатрия тиббиёт институти терма жамоаси бўлади, аммо бу таркиб хоҳласак ҳам сақлаб қолинмайди. Сабаби икки жамоадошимиз – Эргашев Фарҳод ва Ҳамроев Шахзод Тиббиёт академияси магистрлигида ўқишни давом эттираяпти. «Талабалар кубоги»нинг талабига кўра битта жамоадошимиздан айрилишимиз мумкин (афсусланиб). Унга кўра Олий Лига телевидение ўйинларида иштирок этувчилар сони кўпи билан икки нафар бўлиши мумкин, ҳозирда жамоамизда бундай иштирокчилар сони уч нафар. Умид қиламиз ва ишонамиз жамоамизни бардавом қиладиган билимдонлар институтимиздан етишиб чиқади.

- Жамоадошларингизга тилакларингиз.

- Жамоадошларимиз, Эргашев Фарҳод Бахтиёрович, Низомов Охунжон Азим ўғли, Наимов Дадахон Султон ўғли, Ҳамроев Шахзод Фарҳодович, Собиров Ҳамиджон Ғуломжон ўғли ва Зокиров Нодиржон Комилжон ўғли, барчангизга бирдамлик ва куч-қувват тилайман. Биз бирлашиб катта кучмиз!

- Мазмунли суҳбат учун ташаккур! Бундан кейинги ўйинларингизда ҳам муваффақиятлар тилаб қоламиз. Яна бир бор ғалаба муборак бўлсин!

*Роҳилабону ҒўҶЧИЕВА*



## ТАРИХИМСАН, ТАҚДИРИМСАН, КЕЛАЖАГИМСАН – ОНА ТИЛИМ

Ҳозирги кунда ўзбек тили Давлат тили сифатида сиёсий-ҳуқуқий, иқтисодий-ижтимоий, маънавий-маърифий ҳаётимизда фаол қўлланилиб, халқаро минбарларда баралла янграмоқда. Бугун ватанимизда «Миллий тикланишдан – миллий юксалиш сари» деган устувор ғояни илгари суриб, она тилимизга бўлган юксак эҳтиром сифатида она тилимиз давлат тили мақомини олганлигининг 30 йиллиги муносабати билан Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев бошчиликларида «Ўзбек тилини Давлат тили сифатида кўтариш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони қабул қилинди. Ушбу фармонда белгиланганидек, она тилимизни халқаро минбарларга олиб чиқиш ҳар биримизнинг вазифамиз ҳисобланади.

Шу маънода жорий йилнинг 23 октябрь куни олий ўқув даргоҳимизнинг катта залида «Тарихимсан, тақдиримсан, келажагимсан – она тилим» номли байрам тадбири ташкил қилинди. Она тилимизга бўлган ҳурмат тўғрисида сўз борар экан, энг аввало, қалам аҳли – шоир ва ёзувчи ижодкорларнинг бу борада кўрсатган хизматлари таҳсинга сазовордир. Тадбирни институтимизнинг Ўзбек, рус ва лотин тиллари кафедраси мудири, филология фанлари номзоди, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси, шоира, доцент Кавсар Турдиева ўзининг кўтаринки кайфият ва ёшларни келажакка чорловчи, умид бахш этадиган шеъри билан очиб берди. Бунга ҳамоҳанг кайфият сифатида Ўзбекистон Республикаси давлат мадҳияси янгра-



ди. Мана шу лаҳзаларда ҳар битта қалбда она тилимизга, она ватанга бўлган меҳр-муҳаббат жўш урган, ёшлар нигоҳида эса юксак шижоат мавж олган. Айниқса, шоира Кавсар опа Турдиева тилга бўлган ҳурмат тўғрисида сўз бошлар экан, яна бир бор келажакка дахлдорлик ҳисси ёшларимизга ўрнатқилиб хизмат қилди.

Талаба ёшлар ўртасида ўз ижод машқлари билан қалами чархланиб келаётган институтимизнинг ижодкорлари тўғараги аъзолари ўзларининг шеърлари билан тадбирни давом эттирган бўлсалар, 402-гуруҳ талабаси Фарҳодов Шохруҳ ва 101-ДИ гуруҳ талабаси Жуманазаров Бобур ширали овозлари билан куйлаган қўшиқлари тадбирга кўтаринки кайфият улашди. Айниқса, 2-педиатрия 105-гуруҳ талабаси Қўчқорова Зарнигор ўзининг гўзал ва нафис ракси билан барча тадбир қатнашчиларига манзур бўлди.

Она тилимизнинг бойишига ўз ижод намуналари билан ҳисса қўшиб, нафақат ўзбек, балки жаҳон адабиётида ҳам ўз ўрнига эга бўлган ижодкорларимиз, ҳаёт ва ижоди ўрнатқилиб бўла оладиган Нодирабегим ва Увайсий сиймолари акс этган сахна кўриниши ушбу тадбиримизга аъло кайфият улашиб, мозийга бир лаҳза саёҳатга

олиб кирган бўлса, кеча сўнггида ташриф буюрган «Она» образи тадбир иштирокчилари учун яна бир бор ўзлимизни намоян этиб, ҳар бир қалбга манзур бўлди.

Тадбирда иштирок этган илмий ишлар бўйича масъул, катта ўқитувчи Н. Меҳмононова, ўқув ишларига масъул Р. Березовская ва катта ўқитувчилар М. Маҳкамов, З.Содиқова, филология фанлари номзоди Г. Курамбаева, Г. Аҳмедова, Ф. Акбарходжаева, Н. Шодмонова ва З. Расуловалар талабаларнинг чиқишларидан мамнун бўлишди.

Юртбошимиз таъкидлаган эдилар: «Мухтасар айтганда, ҳар биримиз Давлат тилига бўлган эътиборни мустақилликка бўлган эътибор деб, давлат тилига эҳтиром ва садоқатни Она Ватанга эҳтиром ва садоқат деб билишимиз, шундай қарашни ҳаётимиз қондасига айлантиришимиз лозим». Дарҳақиқат, она тилимиз шаъни бизга Ҳазрати Алишер Навоидан мерос экан, уни миллий тил сифатида эъзозлаш ва ривожлантириш ҳар биримизнинг бурчимиздир. Зеро, миллат кадри унинг она тили билан белгиланади.

*Мунира Ҳамрақулова*  
*Ўзбек, рус, лотин тиллари*  
*кафедраси катта ўқитувчиси*



## ГИЁХВАНДЛИК – АСР БАЛОСИ!

Соғлом турмуш тарзини яратиш, аввало, ҳар бир ёшнинг мустақкам бўлган иродасидан бошланади.

БМТ Бош Ассамблеясининг бу борада олиб бораётган чора-тадбирлари ҳам ўз салмоғига эга. Ҳар битта давлат ва миллатнинг келажагини аср балоси аталмиш – гиёҳвандликдан ҳоли ва ҳар бир ўсиб келаётган ёш авлодда бунга қарши иммунитет ярата олиш бугунги куннинг асосий мавзуси бўлиб келмоқда. Шу хусусида ҳар бир ўқув муассасида ёшлар билан давра суҳбатлари олиб борилмоқда.

Куни кеча олий таълим муассасамизда бўлиб ўтган «Ёшлар орасида гиёҳвандликка қарши кураш» мавзусидаги тадбирда Юнусобод тумани 8-сонли ИИОФМБ В/Е ва ЁУНХПГ катта инспектори майор К.Хусниддинов сўзга чиқиб, гиёҳвандлик ва ичкиликбозлик оқибатлари ҳақида маъруза қилди: «Гиёҳвандлик – ҳозирги кунда халқаро ва бутун жаҳоннинг мураккаб муаммосидир. Унинг олдини олиш (профилактикаси) ва даволаш масалалари ҳар қандай жамиятнинг энг асосий муаммолардан бўлиб қолмоқда. Чунки у барча мамлакатларда жинойий ишларнинг кўпайишига олиб келмоқда». Дарҳақиқат, ҳозирги глобаллашув жараёнида «оммавий маданият» ниқоби остида миллий қадриятларимизга зид ғайри ахлоқий қарашларни юртимизга олиб киришга, тинч ва осойишта турмушимизга раҳна солишга уринишлар бўлаётгани сир эмаслиги, бундай мафкуравий хуружларга қарши кура-

шишда ижтимоий-маънавий муҳит соғломлиги, аҳолининг ҳуқуқий саводхонлиги ишончли тўсик бўлади.

Глобаллашув жараёнида турли ғаразли кучлар ахборот-коммуникация технологиялари имкониятларидан фойдаланиб, ўзларининг ғаразли ахборотлари билан аҳолининг турли қатламларига таъсир ўтказишга уринаётир. Шу боис оқни қорадан, яхши-ни ёмондан ажратиш учун ҳар бир одам ўз мустақил фикри ва дунёқарашига эга, миллий истиқлол ғоясига, элу юртимизга, миллий қадриятларимизга содиқ, мустақкам эътиқодли бўлиши зарур.

Тадбир сўнгидаги талабаларнинг мулоҳазалари ҳам ёшларимизнинг иродасини мустақкамлашга ва эркин фикрга эга бўлишга ундовчи ғоя бўлиб хизмат қилди.

Бугунги кунда хотин-қизларни диний экстремистик оқим ва миссионерлик фаолияти таъсирига тушиб қолишининг олдини олиш, ёшларни турли ёт ғоялар, мафкуравий хуружлардан асраш, улар ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғиб этиш, маънавий-маърифий тадбирларнинг самарадорлигини ошириш лозим.

Ёшлар ўз яшаш тарзини ўзи яратишга, соғлом турмуш тарзини эса янада тинч ва осойишта ўтказишга қодир. Шундай экан, азиз ёшлар, ўз муҳитингизга турли қўнғилсиз ва ёмон иллатларнинг киришига йўл қўйманг. Яшаётган маҳалламизда маънавий муҳитни қарор топтириш ҳар биримизнинг инсоний бурчимиздир.

*Ш. Абдусатторов*

## МЕНИНГ БИРИНЧИ БЕМОРИМ

Менинг тиббиёт соҳасига қизиқишимга ва шу йўналишни танлашимга бир воқеа сабаб бўлган. Бир куни қўшнимиз мушуги бизнинг уйдаги хўрозга ҳамла қилди. Хўрозимизнинг бўйни жуда қаттиқ яраланди ва тўхтамасдан қон кетарди. Уйда ҳеч ким йўқ эди. Мен шу фурсатдан фойдаланиб, хўрозни даволашга киришдим. Уйдан игна, ип ва спирт олиб чиқдим ва хўрозни

тутиб унинг ярасини тикиб қўйдим. Хўроз бечора нима қилишини билмасди ва бошқа иложи ҳам йўқ эди. Хўрознинг ярасини тикиб бўлгандан сўнг уни қўйиб юбордим. Орадан 1 ой ўтгач хўрознинг яраси битди. Мен ўз имкониятларимни синовдан ўтказгандай бўлдим.

*Рашид Жўраев*

*1-Педиатрия факультетининг III-гуруҳ талабаси.*

## УСТОЗ

Илк бора мактабга қўйганда қадам.  
Қўлимиздан тутган мўътабар одам,  
Ўқишни, ёзишни ўргатган инсон,  
Унга хурмат, таъзим, унга эҳтиром.  
Устоз зоти гўё отадай улуғ,  
Устоз сўзи эса муқаддас, қутлуғ.

Дили ранжиса ҳам билдирмас асло,  
Билдирмас қалбида дардми, муаммо.  
Очиқ чехра билан киради дарсга,  
Кўзларида нурлар тушади рақсга.  
Излари энг тўғри йўлга бошлайди,  
Эзгулик, маърифат дея яшайди.

*Севара Рўзиева*

*Тиббий Педагогика*

*факультетининг 201-гуруҳ талабаси*

## ҚУТЛУҒ АЙЁМИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН!

Меҳнатнинг самараси доимо ортирилган йиллар тажрибаси билан баҳоланади. Ҳар бир шифокорнинг елкасида катта масъулият, яъни инсон саломатлиги учун жавобгарлик ҳисси туради. Зеро, келажакка ҳам маънан, ҳам жисмонан етук фарзандларни тарбиялаш энг биринчи навбатдаги бурчимиз ҳисобланади.

Устоз Ширин ака Дадаев умрини мана шу эзгу ишга сарфлаб келатган фидойи шифокорларимиздандир. Уларнинг кечирган умр йўллари ҳар биримизга ибрат мактаби бўла олади. Тошкент Педиатрия тиббиёт институтининг жарроҳлик касалликлари кафедраси мудири лавозимида 1991 йилдан буён фаолият олиб боради.

Уларнинг илк фаолияти 1972–1973 йилларда Тошкент шаҳридаги 14-сонли шаҳар шифохонасида болалар жарроҳи сифатида бошланди. 1973–1975 йилларда эса шифокор Тошкент шаҳридаги 6-шаҳар касалхонасининг жарроҳлик бўлимида жарроҳлик қилади. 1984 йилдан Ширин аканинг ҳаётида миллатлараро тажриба алмашинувига бой бўлган катта ўзгариш бўлди. Уларни Москвадаги МОЛГМИ-2 клиникасининг жарроҳлик бўлимида ишлаш учун юборишди. 1988–1991 йилларда 1-сонли жарроҳлик касалликлари кафедраси доценти сифатида фаолият олиб бордилар.

Ширин аканинг умри инсонларнинг саломатлигини таъминлашдек шарафли касб билан ҳамнафас яшаб келмоқда. Тинимсиз меҳнатининг самараси бўлган «Қорин бўшлиғи органларида ўтказилган операциялардан кейин рефлексоген зоналарининг очик узок муддатли прокаин блокадасининг қиёсий хусусиятлари» мавзусидаги номзодлик диссертациясини 1979 йилда ёқлаган бўлса, 1991 йилда докторлик диссертациясини – Москвада «Ўн икки бармоқли ичакнинг пептик ярасини жарроҳлик даволашда селектив проксимал ваготомиянинг замонавий жиҳатлари» номли ишини ҳам ҳимоя қилди. Тинимсиз меҳнатларининг самараси бўлган бу фаолиятида шифокор устоз-шоғирдлик аънарасини ҳам олиб бормоқда. Бугун ҳар бир талаба устознинг маслаҳатларини олишга интилишади. Чунки тажриба билимнинг асосидир.

Бундан ташқари Ширин ака Дадаев турли мавзулардаги 160 та илмий ишларини чоп эттирди. Устоз тиббиёт соҳасида битта монография, 18 та услубий иш, 5 та ўқув қўлланма, 1 та рационал таклифга муаллифлик ва 3 та номзодлик ишларига раҳбарлик қилган. Шу билан биргаликда устоз ўн икки бармоқли ичак ярасини ташхислаш ва жарроҳлик йўли билан даволашда 1981–1994 йиллар давомида СКБ етакчи дизайнери билан бир-



галикда «Каменец-Подольск» янги тиббий асбоб-ускуналарини ишлаб чиқариш заводида ноёб қўп функцияли гастроэнтерологик пробларни (ПЕГ-9, ПЕГ) ишлаб чиқди ва бу тиббиёт соҳасидаги яна бир янгиликка асос бўлди. Бу асбобнинг қулайлиги бир вақтнинг ўзида «пХ» ўлчаш ва пилорик пневмомодилация, трансиллуминация учун керакли зонд вазифасини бажаради.

Амалий соғлиқни сақлашда бир қатор янги технологияларни ишлаб чиқиб жорий қилгани учун Ширин ака Дадаев 1994 йилда Москвадаги Халқаро Ахборотлаштириш академиясининг академиги унвонига сазовор бўлди. Шу билан бирга Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги университет дипломлари ва илмий даражаларини нострификациялаш бўйича комиссия ва уларнинг қошидаги МЯЖ Махсус жарроҳлик кенгаши аъзоси сифатида фаолият юритиб келмоқда. Бундан ташқари, устоз М.Х. Рузин Акушерлик ва гинекология илмий-тадқиқот институтининг бош маслаҳатчи жарроҳи, Фан ва технологиялар бўйича давлат қўмитасининг мутахассиси, Халқаро Ахборотлаштириш Академиясининг аъзоси (2007–2012 й.) ҳамда Тошкент вилояти шошилинч тиббий ёрдам маркази директорлиги лавозимларида фаолият юритган.

Шифокор – ҳақиқий маънода фидойи инсон! Демак, бу касб – энг шарафли касбдир. Зеро, соғлиқ – инсоннинг энг олий неъматидир.

Ҳурматли Ширин Аманович! Қутлуғ 70 ёшингиз муборак бўлсин! Мустаҳкам соғлиқ ва фаолиятингизга зафарлар тилаймиз.

**Газиза АШУРОВА**



## ВАТАН СОҒИНЧИ

Бувимнинг кўп ҳикматли сўзлари каторида: «Юрган – дарё», деган нақли ҳам бор. Мен ушбу нақлнинг маъносини ҳали англамаган эдим. Саёҳатнинг гашти бўлакча бўлар экан, Туркиядаги Истанбул шаҳрига оилавий саёҳатга чиқдик. Айниқса, тарихий обидаларга бой бу шаҳарда туризм ривожланган экан. Бой тарихга эга бўлган обидалардаги – сарофат, кўркамлик ва жозиба кишини ўзига мафтун этади. Гўё ўзингни ўша тарих саҳнасида кезаётгандек ҳис қиласан. Бир дам тарих маликасига айланасан!

Бутун саёҳатимиз давомида Истанбулдаги Хуррам Султоннинг саройи бизга кўпроқ манзур бўлди. Мафтункор «Топ Капи» – ниҳоятда гўзал, хушманзара ва кишига хушқайфият улашувчи бетакрор боғ – Хуррам Султон саройининг диққатга сазовор жойларидан бири

экан. Оилавий саёҳатимиз давомида бизга тарихни яхши биладиган ва ўзбек тилини тушунадиган йўлбошловчи тайинланди. Албатта, бундай йўлбошловчи билан саёҳатимиз ниҳоятда қизиқарли, мазмунли ва нутилмас хотираларга бой бўлди.

Аммо минг гўзал бўлмасин ўзга юртларда бўлсанг, Она юртининг тупроғи сени ўзига ўзгача меҳр-муҳаббат билан тортаверар экан. Саёҳатимиз ҳам ниҳоясига етар чоғида йўлбошловчимизга бизнинг юртимиз Ўзбекистон ҳақида ва айниқса, «Ер юзининг сайқали» – Самарқанд шаҳри тўғрисидаги дадамнинг хикояларидан сўнг бутун саёҳатимиз давомида кувноқ кайфиятда юрган йўлбошловчининг кўзларида бехосдан ёш томчилари пайдо бўлди. Мен бундан ниҳоятда таъсирланган эдим, негаки қаршимда ўзининг билими,

топқирлиги, хушқачқаклиги билан менга манзур бўлган инсон кутилмаганда кўзларида мунг пайдо бўлиши қизиқ бир ҳол эли. Кейин ўзининг айтишича, аслида ўзи ўзбек, туғилган тупроғи Самарқанд шаҳри экан. Бизнинг Ўзбекистондан ташриф буюрганганимизни эшитиб, ўзида йўқ шод бўлса, Ватан соғинчи кўзларига мунг бериб турарди...

Ушбу саёҳатимиз давомида мен учун энг таассуротга бой ва эсда қоларли бўлган жиҳати бу – ўзбекистонлик йўлбошловчини учратганимиз бўлди. Чунки бувимнинг яна бир ҳикмати мен учун ўз тасдиғини топган эди: «Ўзга юртда шоҳ бўлгунча, Ўз юртингда гадо бўл!»

*Зиёда ХАЙТОВА*  
*2-Педиатрия факультетининг*  
*112-гурӯҳ талабаси*

## Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ТОШКЕНТ ПЕДИАТРИЯ ТИББИЁТ ИНСТИТУТИ


*Профессор-ўқитувчилар таркиби бўйича қуйидаги кафедралар лавозимларига  
ТАНЛОВ эълон қилади:*

**ДОЦЕНТЛАР:** Биофизика, тиббий информатика; Асаб касалликлари ва болалар асаб касалликлари; Умумий амалиёт шифокорини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курси; Офтальмология, болалар офтальмологияси; Ўзбек, рус ва латин тиллари; Клиник иммунология, микробиология; Жамоат саломатлиги ва соғлиқни сақлашни бошқариш; Хирургик касалликлари; Болалар юқумли касалликлари; Факультет болалар хирургияси.

**КАТТА ЎҚИТУВЧИЛАР:** Ўзбек, рус ва латин тиллари; Анатолия.

**АССИСТЕНТЛАР:** Физиология; Умумий хирургия; Эпидемиология, юқумли касалликлар; УАШ-терапия; Тери таносил, болалар тери таносил касалликлари, ОИТС; Жамоат саломатлиги ва соғлиқни сақлашни бошқариш; Болалар касалликлари пропедевтикаси; Асаб касалликлари ва болалар асаб касалликлари; Неонатология; Тиббий ва биологик кимё; Факультет ички касалликлари, ХДТ, касб касалликлари, госпитал ички касалликлари, ички касалликлари пропедевтикаси; Хирургик касалликлари; Госпитал болалар хирургияси, болалар онкологияси; Анестезиология ва реаниматология, болалар анестезиологияси ва реаниматологияси.

**Танлов муддати –эълон чиққан кундан 1-ой  
Манзилгоҳ- Боғишамол кўчаси 223, Тош ПТИ. Автобуслар: 115,19 ТошПТИ бекати. 2019.15.11.**

 <p><b>ТОШКЕНТ ПЕДИАТРИЯ ТИББИЁТ ИНСТИТУТИ МЕХНАТ ЖАМОАСИ НАШРИ</b> ОРГАН ТРУДОВОГО КОЛЛЕКТИВА ТАШКЕНТСКОГО ПЕДИАТРИЧЕСКОГО МЕДИЦИНСКОГО ИНСТИТУТА</p>	<p><b>Тахрир кенгаши:</b> Д.А. Асадов, А.В. Алимов, Х.Ф. Ҳайдаров, М. Аҳмедова, А.И. Искандаров, К. Ҳайтов, Т.С. Аъзамхўжаев, А. Валиев, А.А. Қудайбеганов, Б.М. Таджиев, С.С. Гулямов, Г. Усманова <b>Нашр учун масъул:</b> Р. Ғўҷичиева</p>	<p><b>Бош муҳаррир:</b> Б.Т. ДАМИНОВ <b>Тахрир хайъати:</b> (<i>ишчи гурӯҳ</i>) Э.О. Турсунов, К.Ш. Турдиева (Бош муҳаррир ўринбосари), А.М. Маннонов, Д.А. Аҳмедова, С.А. Бегмонов, А. Носиров, З. Каримова, А. Худайбердиев</p>	<p>Газета Тошкент шаҳар матбуот ва ахборот бошқармасида 29.12.2006 йил 02-0010-сон билан рўйхатга олинган.</p> <p>Манзил: 700140, Тошкент-140, Боғишамол кўчаси, 223</p> <p>Cho'iron nomidagi NMIU техник ва дастурий воситалари базасида chop этилди. Манзил: Тошкент, 100129, Навоий кўчаси, 30. -бунюртма. Адади 100 нусха.</p> <p>Газета институт ҳисобидан нашр этилади ва бепул тарқтилади.</p>
---	---	---	---